

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Факультет фізичної культури та спорту

Кафедра спорту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____

О. А. Кузнецова

27 серпня 2019 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СПОРТИВНІ СПОРУДИ ТА ОБЛАДНАННЯ**

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 017 Фізична культура і спорт

Освітня програма Фізична культура і спорт: тренер з видів спорту.

Миколаїв – 2019

Розробник програми: Славітяк Олег Станіславович, доцент кафедри спорту

Розробник: Славітяк Олег Станіславович, доцент кафедри спорту, кандидат фізичного виховання і спорту, доцент (Славітяк О.С).

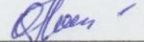
Програму схвалено на засіданні кафедри спорту

Протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри спорту (Славітяк О.С)

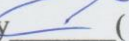
Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету фізичної культури та спорту

Протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Голова навчально-методичної комісії (Литвиненко О. М.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол № 14 від «27» серпня 2019 р.

Голова навчально-методичної комісії університету (О. А. Кузнецова)

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Спортивні споруди та обладнання» складена Славітьак О.С відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 017 Фізична культура і спорт

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вимоги побудови та раціонального використання спортивних споруд та обладнання. **Міждисциплінарні зв'язки:** (Інвентар та обладнання, спортивні споруди, відкриті спортивні майданчики).

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою викладання дисципліни** ознайомити студентів з історичними аспектами розвитку будівництва спортивних споруд, надати змогу студентам визначатись за критеріями ознак щодо доцільності і раціонального вибору та забудови спортивної споруди, ознайомити студентів з загальними принципами ефективності експлуатації спортивних споруд щодо їх оснащення за видами спорту, ознайомити студентів з санітарно-гігієнічними та протипожежними нормами і вимогами щодо спортивних споруд, ознайомити всіх бажаючих з відкритими спортивними спорудами, їх призначенням та улаштуванням, ознайомити студентів з критичними спортивними спорудами, які можуть бути використані в зимовий період для занять фізкультурою і спортом, ознайомити з сучасними спортивно-оздоровчими комплексами та напрямками їх роботи щодо розвитку фізкультури та спорту.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Спортивного харчування» є:

Освітні завдання:

1. Ознайомити студентів з загальними принципами ефективності експлуатації спортивних споруд
2. Вміти раціонально використовувати час щодо експлуатації кожної спортивної споруди та проводити догляд за ними.
3. Вміти використовувати кожну спортивну споруду за її призначенням та пропускну здатністю.

Виховні завдання:

1. Сприяння соціальному формуванню особистості.
2. Виховання працелюбності, наполегливості, витримки, сили волі.
3. Формування почуття патріотизму.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

- ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 2. Здатність планувати та управляти часом.
- ЗК 3. Здатність спілкуватися українською мовою (усно та письмово).
- ЗК 4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 7. Здатність працювати в команді.
- ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 9. Навики здійснення безпечної діяльності.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК 9. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.

Професійні :

ПРН 4 - демонструє уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснює комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж; систематизує прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПРН 5. - готовність до освоєння нового матеріалу та вміння оцінювати себе критично; поглиблення базових знань з допомогою самоосвіти; вміння представити і оцінити власний досвід та аналізувати й застосовувати досвід колег.

ПРН 7 - діє соціально відповідально та свідомо; приймає рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів і гуманістичних ідеалів, розуміння концепції сталого розвитку людства.

ПРН 16 - виконує виміри та розрахунки для обґрунтування засобів фізичної культури та особливостей спортивної техніки.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

а) історію розвитку спортивних споруд у світі та на Україні. Основні визначення, правила і нормативи щодо побудови і експлуатації спортивної споруди з того або іншого виду спорту.

б) правила забезпечення санітарно-гігієнічних умов експлуатації спортивних споруд під час проведення занять, тренувань і демонстративних змагань спортсменів.

в) Правила проведення спортивно-оздоровчої роботи щодо виховання дітей в дитячих садочках, школах та інших навчальних закладах.

Вміти:

а) виділяти теорію, методiku і практику, необхідних для самостійної педагогічної та тренерської діяльності.

б) користуючись типовими проектами на будівництві спортивної споруди і прийнятою організаційно-функціональною схемою для обраного виду спорту вміти визначитись в розробці проекту даної спортивної споруди.

в) забезпечувати режим праці та відпочинку спортсменів під час використання спортивних споруд з різних видів спорту та забезпечувати їх пропускну здатність за вимогами технічної характеристики.

г) підтримувати санітарний порядок, дотримуватись гігієни занять і праці під час проведення навчально - тренувальних занять та змагань.

Володіти:

а) культурою мислення, здатністю до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановці мети та вибору шляхів її досягнення;

б) спеціальною професійною термінологією;

в) базовими знаннями в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій; надбання навички використання програмних засобів і роботи з інтернет ресурсами;

г) способами осмислення й критичного аналізу наукової інформації.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредитів ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Історичні основи розвитку будівництва спортивних споруд

Тема 1. Доісторичний розвиток спортивних споруд

У давнину, коли полювання та землеробство були головними формами людської діяльності в його боротьбі за існування, спорту у звичайному розумінні цього слова не існувало. У подальшому спортивні заняття виникли як необхідність у підготовці воїнів (ацтеки, майя, інки та ін.), за допомогою яких люди розвивали свою силу та спритність. Одночасно з цим виникали сучасні види спорту – біг, фехтування, бокс, метання спису, боротьба, кінний спорт тощо. Під час розвитку культури люди все більше пізнавали цінність та необхідність фізичних вправ для зміцнення сили та фізичних навичок. Сьогодні фізична культура і спорт є невід'ємною частиною сучасного способу життя. Фізкультурно-спортивні послуги використовуються суспільством для різнобічного фізичного й духовного розвитку, зміцнення здоров'я, профілактики захворювань, формування здорового способу життя, продовження творчого довголіття, розумної й цікавої організації відпочинку

Тема 2. Розвиток споруд в середньовіччі та під час Відродження

У XV ст. Італія почала відігравати провідну роль у художньому житті Європи. Основи гуманістичної світської культури й реалістичного мистецтва нового часу були закладені в епоху Відродження в XV–XVI ст. у її передових містах — насамперед, у Флоренції. Саме тут небувалого підйому сягнув розвиток мануфактур, торгівлі, банківської справи. Політична влада належала представникам ранньої буржуазії — об'єднаним у цехи купцям і ремісникам, що зберігали свій вплив і там, де комунальний лад поступався місцем одноосібній владі.

Тема 3. Історичний розвиток спортивних споруд за кордоном.

Спортивні споруди за кордоном перебувають у кращому стані, ніж у нас. Для прикладу, у Польщі у невеликих містах і селищах спортивні споруди для дітей і для дорослих суміщували зі шкільними спортивними спорудами. Шкільні спортивні зали використовуються дорослим населенням мікрорайону. Спортивні споруди декількох шкіл об'єднуються у міжшкільні спортивні комплекси. У Німеччині один спортивний зал розраховується на 1000-2000 мешканців при площі залу 0,1 м² на одну людину, один критий басейн на кожні 50 тис мешканців.

Кредит 2. Спортивні споруди для масових видів спорту та спортивних ігор.

Тема 4. Спортивні споруди для занять різними видами спорту та масовою фізичною культурою.

- Спортивні споруди для легкої атлетики.
- Спортивні споруди для ігор з м'ячем.
- Спортивні споруди для стрілецького спорту.
- Споруди для плавання.

Однією з умов ефективного і безпечного виконання будь-якої діяльності людини є певне і достатнє матеріально-технічне забезпечення, створення сприятливих та необхідних умов для реалізації цієї діяльності. Ефективне досягнення високих спортивних результатів утілюється в житті за допомогою використання спеціальних спортивних споруд.

Спортивні споруди – це спеціалізовані будівлі, що забезпечують проведення занять масовою оздоровчою фізичною культурою, навчально-тренувальною роботою та спортивних змагань.

Тема 5. Технологічна та технічна експлуатація спортивних споруд.

Привести в належний санітарно-технічний стан фізкультурно-спортивні споруди та прилеглі до них території, приділити увагу:

- ремонту і оновленню спортивного інвентарю, покрівель, вікон, теплових завіс, обладнанню засобів тепло- та енергозберігання;
- своєчасному демонтажу літнього спортивного обладнання, організації його зберігання в зимових умовах;
- підготовці технологічного обладнання, штатного та позаштатного обслуговуючого персоналу;
- дотриманню правил і нормативних актів техніки безпеки, охорони праці і здоров'я під час проведення навчально-тренувальних занять, спортивних змагань та масових заходів;
- готовності аварійних служб до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій

Тема 6. Всі види обліку спортивних споруд: оперативний, бухгалтерський і статистичний.

Після дозволу місцевої влади на відвід ділянки для будівництва, з організація замовляє у відділі районного архітектора або ж управлінні по справах будівництва та архітектури будівельний паспорт, без якого неможна вести проектування даної спортивної споруди.

Будівельний паспорт складається з :

- 1) акту обстеження земельної ділянки;
- 2) схеми земельної ділянки ;
- 3) копії плану земельної ділянки;
- 4) архітектурно-планувального завдання;
- 5) довідки про технічні умови пов'язані з можливістю підключення до інженерних комунікацій. Після заключення договору з проектною організацією всі ці документи

передаються їй. Одночасно при заключенні договору замовник передає і довідку вищестоячої організації про забезпечення фінансування всіх можливих робіт.

Дві стадії розробки проектів :

- 1) технічний проект;
- 2) робочі креслення

Тема 7. Перелік документації, яка регламентує діяльність всіх спортивних споруд.

Стаття 48. Матеріально-технічне забезпечення сфери фізичної культури і спорту

Матеріально-технічне забезпечення сфери фізичної культури і спорту здійснюється шляхом будівництва та використання спортивних споруд, створення, придбання та використання фізкультурно-спортивного спорядження та обладнання, іншого майна, призначеного для занять фізичною культурою і спортом. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, визначає нормативи матеріально-технічного забезпечення сфери фізичної культури і спорту в Україні.

Кредит 3. Санітарно-гігієнічні та протипожежні вимоги до спортивних споруд.

Тема 8. Загальні вимоги та визначення санітарії.

Кожна спортивна споруда знаходиться під постійним санітарним наглядом місцевих санітарно-епідеміологічних станцій. Нові спортивні споруди вводяться в дію з дозволу органів санітарної служби і по згоді з місцевими лікарсько-фізкультурними диспансерами. Попереджувачий та біжучий санітарний нагляд за місцями занять фізичною культурою та спортом проводиться на основі “Санітарних правил утримання місця занять з фізичної культури та спорту”. Всі організації яким належать спортивні споруди, перед початком занять кожного сезону отримують від місцевої санітарно-епідемічної станції дозвіл на проведення занять чи змагань.

Тема 9. Законодавчі документи та нормативно-правові акти щодо виконання вимог виробничої санітарії та гігієни праці

Відповідальність за виконання санітарних правил і вимог несе адміністрація спортивних споруд. Проведення заходів з попередження спортивних травм входить в обов'язки не тільки тренера, медперсоналу, а і в обов'язки адміністрації спортивної споруди.

Тема 10. Гігієнічне нормування параметрів повітря робочої зони.

Головними показниками санітарного стану спортивних споруд є: повітря та його чистота, освітленість, температура, вологість і шум. Так як повітря є важливим компонентом життєдіяльності людини, а при фізичних навантаженнях окисні процеси зростають, імунна система послаблюється, тому чистота повітря в спортивних приміщеннях є особливо важливою. Повітряне середовище характеризується: температурою, вологістю, швидкістю руху, хімічним складом. Чистота повітря має важливе значення для здоров'я відвідувачів спортивних споруд, тому що в повітрі можуть бути спори хвороботворних бактерій, які піднімаються з пилом під час занять

3. Рекомендована література

Базова

1. Міщак О.І., Омельченко О.С. Збірник лекцій з дисципліни «Спортивні споруди і обладнання» Дніпропетровськ: ПФ «Стандарт-Сервіс», 2015. 80 с.
2. Борисов Є.В., Міщак О.І. Теорія та методика веслування: історія розвитку, техніка, методика навчання, правила змагань. Споруди і обладнання (Частина І). Дніпропетровськ: Видавництво Маковецький Ю.В. 2018. 277 с.
3. Чабаненко И.Л., Борисов Е. В., Омельченко О. Спортивные и физкультурно-оздоровительные сооружения (Учебное пособие по дисциплине «Спортивные сооружения) – Днепропетровск.: 2016. – 64 с.
4. Міщак О.І., Омельченко О.С. Комп'ютерний практикум з дисципліни «Спортивні споруди». 2017. 50 с.
5. Пчелов В.М. Основы проектирования специализированных спортивных сооружений. Учебное пособие (для студентов очной и заочной форм обучения). 2017,

Допоміжна

1. Бурлаков И.Р., Неминуший Г.П. Специализированные сооружения для игровых видов спорта. – М.: 2017.-183 с.
2. Бурлаков И.Р., Неминуший Г.П. Специализированные сооружения для водных видов спорта. – М.: СпортАкадем Пресс, 2018. - 280 с.
3. Бурлаков И.Р., Неминуший Г.П. Специализированные сооружения для легкой атлетики. - М.: СпортАкадем Пресс, 2017. - 116 с.
4. Архитектура проектирования общих зданий и сооружений./ Под общей редакцией Ромина Е.М., Урбаха А.И.. - Москва: Стройиздат, 2015.-122с.
5. Бурлаков И.Р., Неминуший Г.П. Спортивные сооружения и комплексы. - Ростов-на-Дону, РГПУ, 2017.-75с.
6. Кистяковский А.Ю. Проектирование спортсооружений. - М.: Высшая школа, 2014.-327с.
12. Поликарпов В.П., Спортивные и физкультурные сооружения. - М.: Физкультура и спорт, 2018.-325 с.
7. Спортивные сооружения. / Под ред.Гагина Ю.А. - М.:Физкультура и спорт, 20016. - 327 с.
8. Строительные нормы и правила (СниП 2-76-78). Спортивные сооружения, нормы проектирования. - М.: Стройиздат , 2019. – 80 с.
9. Бурлаков И.Р., Неминуший Г.П. Основы архитектурно-строительного проектирования зданий и сооружений. - Ростов-на Дону: РГПУ, 2017.-200 с.

Інформаційні ресурси:

- 1.rowingnews.ru
- 2.www.rowingrussia.ru
- 3.www.ukrrowing
- 4.www.canoesport.ru
- 5.www.worldrowing.com
6. swimming-pool.com/ua
7. docs.cntd.ru
8. books.totalarch.com

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання:

7-й семестр – залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання:

Діагностичний розділ визначає диференційований та об'єктивний облік результатів навчальної діяльності студентів і включає в себе ряд підрозділів (блоків):

- а) контроль засвоєння теоретичних знань;
- б) контроль самостійної роботи студентів;
- в) реферування або створення презентації;
- г) контрольні роботи;
- д) складання та виконання комплексу вправ;
- є) активність і робота на занятті під час розучування комплексу вправ.